

Kun sähköttäret tekevät palvelijain työt

Työläisten Kysyntä Vähenee Jatkuvasti

JOTKUT, sanoisimmeko, sielukkaat ja kuvailukykyiset kirjailijat kun kuvailevat tulevaisuutta teknikan erinäisten saavutusten valossa ja mahdollisuuksien rohkaisemina, niin me useinkin olkapäitämme kohauttamalla jätämme huomioon ottamatta heidän kuvauksensa. Parhaimmasta tapauksessa voimme kulloinkin kysymyksessä olevalle kirjoittajalle antaa tunnustuksen hänen "mahdottomuuksia hipovasta" kuvailukyvyystään.

Mutta hyvin useissa tapauksissa nämä tulevaisuuteen tähdätyt kuvaukset teknisistä mahdollisuuksista ovat vain edelläkäyviä "ilmoituksia" keksintöjen toteuttamista ihmeistä, tai kuin haihtuvia "ennustuksia." Monet niistä mekaanisista laitteista, jotka, sanokaamme, pari kolmekymmentä vuotta sitten ensimmäisiä kertoja "ilmestyivät" joittenkin kirjailijoiden mielikuvituksellisina kuvauksina, ehkä kokonaan mahdottomuuksina pidettyinä ivauksina, niin monet niistä ovat tällä kertaa käytännössä ja ehkä jo melkein kaikkien ihmisten mielestä "hyvin yksinkertaisia" laitteita.

SEN jälkeen kun opittiin sähköä valmistamaan käyttövoimaksi, kävi mahdolliseksi koneiden monistuminen paremmin kuin se oli mahdollista höyryvoiman avulla.

Sähkö tunnetaan käyttövoimana verrattain lyhyen ajan ja kuitenkin jo tänäpäivänä näemme sen käyttävän mitä monenlaisempia koneita — noita taitavia ja täsmällisiä "sähköttäriä" — kaikilla elämän eri aloilla. Sähkökoneet näyttävät ympäröivän meidän elämämme ei yksin työmailamme mutta myös kodeissammekin.

Jotkut meistä voivat aamulla ylösnousta pu-

keutua sähköllä käyväällä pesukoneilla pestyihin ja sähköraudalla silitettyihin vaatteisiin — niin ja vaatteet ovat kudotut ja neulotut sähköllä käyväillä koneilla — juoda sähköllä lämpiävässä pannussa keitettyä kahvia, syödä sähköllä paistettuja voileipiä, mennä työmaallensa sähköjunalla, käyttää työmaallaan sähkökoneita, valmistaa niiden avulla sähköaineiden eri osia ja palattuaan illtasella työstä nähdä kun emäntä puhdistaa huoneita sähköimurin avulla. Sitten kun olemme syöneet illallisen, minkä laittamisessa mahdollisesti voidaan käyttää monenlaisiakin sähköllä käyviä

Työnetsintämatkalla viidakossa

keittiövälineitä, me voimme istua sähkövalon ääreen, alkaa lukemaan sähköllä käyville koneilla ladotuita ja painetuita sanomalehtiä tai kuunnella sähköllä käyvää radiota eli gramofonia. Niin ja jos sattuu olemaan liian kuuma ilma huoneissamme niin me voimme laittaa käyntiin sähköllä käyvän tuulettajan tai jäädyttää itsemme ja sammuttaa janomme sähkön avulla toimivassa ruokain säilytyskaapissa löytyvällä, kylmällä juotavalla. Kaikki nämä ja monet muut mukavuudet sekä laitteet ovat käytettävänä — luonnollisesti vain sillä edellytyksellä, että meidän varamme riittävät niiden kaikkien hankkimiseksi.

Mutta kaikki nämä, joista olemme edellä maininneet, ovat kuitenkin vain koneita — noita auttavia "sähköttäriä" — jotka eivät toimi automaattisesti. Niiden käyntiin panemisessa ja toiminnan peräänkatsomisessa tarvitaan työläisiä, ihmisiä, jotka voivat ajatella ja puhua — ja joskus suuttuneina rähistäkin, vaatia parempia palkkoja, suurempia elämän mahdollisuuksia — parempaa "rasvaa ja öljyä koneisiinsa."

Ihmiskunnan jäsenet, varsinkin työnantajat, haluavat saada palvelukseensa sellaisia työläisiä — todellisia robotteja — jotka eivät kapinoi pitkään työpäivän vuoksi; jotka eivät kuuntele "kiihoittavia agitaattoreita"; jotka eivät yhdy minäkäänlaisiin työväenjärjestöihin; jotka eivät kuuntele lakkoutumiseen vaativia kutsuja, vaan noudattavat kaikkia niitä määräyksiä, jotka tulevat työnantajilta ja tarkoittavat mahdollisimman runsasta ja halpaa tuotantoa; sanalla sanoen työnantajat haluavat saada sieluttomia robotteja.

Tällaisten robottien valmistamiseksi tiedemiehet, keksijät ja suunnittelijat vaivaavat päitään, kuluttavat aikaa ja energiaa — henkistä sekä ai-

neellista. Ja kaikki tämä suuri uutteruus ja uhrantavaisuus ei suinkaan mene hukkaan. Aina uudempiä ja kummallisempia "ihmeitä" valmistuu, sellaisia koneita, jotka vähentävät ja vähentävät ruumiillisella olemuksella ja sielulla varustetun työvoiman tarvetta, jopa joissakin tapauksissa sen jotakuinkin kokonaan syrjäyttävät, ruumiillisen työvoiman nimittäin.

Jo pitemmän ajan on ollut käytännössä sellaisia laitteita, jotka suorittavat tehtaissa ja liikerakennuksissa tarvittavia vahtimiesten tehtävät. Ne antavat hälytyksen, jos varkaat yrittävät murtautua näihin rakennuksiin. Samoin jo vuosia sitten keksittiin laitteet, mitkä hoitavat vesivirtojen ja -putousten varsilla olevia sähkövoimalaitoksien aliasemia. Nämä automaattiset koneet ilman työläisiä johtavat vesivirrat niin, että ne kulkevat turbiinien ohitse tai kokonaan sulkevat turbiinit kun sähköön kulutus vähentyy ja sitten taas, kun kulutus lisääntyy, ne "laittavat" dynamoset käymään suuremmalla teholla. Ja jos niin käy, että koneet joutuvat epäkuuntoon, niin automaattiset laitteet ilmoittavat tapauksesta keskusasemille, joista sitten lähetetään työläiset suorittamaan tarpeelliset korjaustyöt.

Mutta monet näistä sähkölaitteista eivät ole päässeet ansaitsemaansa asemaan yksinkertaisesti siksi, että niiden laittaminen tulee kalliiksi. Niille useissa tapauksissa täytyy laittaa erikoiset sähkölangoitukset, sillä ne eivät voi toimia yhdessä toisten sähköiänkain kanssa, nimittäin sellaisten, jotka välittävät sähköä valoksi ja käyttövoimaksi.

Nyt kuitenkin ilmoitetaan, että Westinghouse Electric kompanian insinöörit ja suunnittelijat ovat onnistuneet valmistamaan kojeen, jota kylläkin voimme nimittää "sieluttomaksi robotiksi" käyttämättä ollenkaan väärin tuota nimitystä. Tämä robotti — koje — "vastaa tavallisen puhelimen kautta välitettyyn keskusteluun," antaa surisemalla tarvittavat vastaukset ja täyttää ne määräykset, mitkä sille annetaan, jos ne koskevat tästä robotista riippuvaisina olevia koneita, niiden käyntiin panoa ja käynnistä lakkauttamista koskevassa mielessä. Tämähän jo tuntuu kuin kirjailijoiden rohkeimmatkin mielikuvitukset olisivat toteutuneet.

Tällaisia robotteja sanotaan olevan käytännössä jo useita ja vakuutetaan, että "lähimmässä tulevaisuudessa niitä tullaan valmistamaan runsaasti." Niin, että aina vähemmäksi se käy työläisten kysyntä, työläisten, jotka ovat sielulla ja ruumiilla varustettuja robotteja.

Yksinpä Yhdysvaltain sotadepartementtikin on nähnyt nämä mekaanilliset robotit käytännöllisiksi. Ei tosin vielä siinä mielessä, että niitä voitaisiin käyttää sotarintamalla taisteluissa — siinä joutuvat sieluilla varustetut robotit. Mutta muissa "rauhallisissa" tehtävissä näitä uudenajan kojeita käytetään. Ne hoitavat sotilaskasarmeilla tarvittavan veden hankintaa ja säilyttämistä varten laitettuja vesisäiliöitä. Jokainen näistä roboteista täyttää kolmen työläisen paikan, jos otetaan huomioon, että työläiset tekevät kahdeksan tunnin työpäiviä ja että heidän täytyy aina olla vuorollansa työmailla. Nämä robotit vastaavat, kun niiltä puhelimella kysytään, kuinka monta jalkaa säiliössä on vettä.

"Tämän uuden rodun seuraavat edustajat," lausuu New York Times, "lähetetään sähkövoimalaitosten aliasemille, joista ne vastaavat puhelimeen josko sähkövirta on päällä tai käännettynä pois ja josko vesivirta on voimakas tai heikko."

Sama lehti kertoo kojeen keksijän, R. J. Wensley, lausuneen, että "jokainen näistä sähkö-mekaanisista yksilöistä tekee mahdolliseksi sen, että sähkövoimalaitosten joku aliasemista tulee toimeen ilman peräkkätsöjää. Näitä synteettisiä työläisiä tullaan valmistamaan runsaasti lähimmässä tulevaisuudessa."

"Tämä pattereista ja sähkövirran kulkua sekä toimintaa järjestävistä langoista muodostunut 'minä' osoittautuu useissa tapauksissa 'helmeiksi' työläisenä."

Koje eli robotti näyttää hyvin yksinkertaiselta. "Tämä mekaaninen mies," selittää Times, "näyttää kuudella valolla varustetun radiolaitteen ja puhelimen vaihdelaudan väliin laitetulta sekasikiöitä. Se antaa erilaiset vastaukset joko ihmisänellä tai jollain muulla säveltimellä lähetettyihin erimittaisiin ääniaaltoihin. Se ei vastaa eikä tee mitään, jos sille lähetetty puhelu ei tapahdu oikeassa äänilajissa."

"Mutta kun sille puhutaan oikealla tavalla, niin se muodostuu täydelliseksi apulaitteeksi, se vastaa viipymättä ja täsmällisesti tehtyihin kysymyksiin ja suorittaa puhelimen kautta annetut määräykset, eikä ollenkaan sotilallisella jäykkyydellä, mutta sähkönopeudella."

"Sen lisäksi että tämä tieteellisesti valmistettu

Tällaista näkyä työnantajat kauhistuvat, jos puhujan paikalla oleva selittää järjestyksen välttämättömyyttä.

organismi täyttää kaikki tehtävänsä ilman min-käänlaista korvausta, se pysyy työmaallaan jokaisen vuorokausi kaksikymmentäneljä tuntia."

Mahdollista on se, että tämäkin laite — sieluton robotti — monien muiden lisälaitteittensa avulla syrjäyttää tuhansia työläisiä, tuhansia ihmisiä, joiden täytyy syödä ja levätä elääksensä. Kaikki tällaiset keksinnöt ja mekaaniset laitteet osottautuvat työttömyyttä lisääviksi painajaisiksi työläisille vallitsevan — kapitalistisen — järjestelmän aikana. Mutta ne jokatapauksessa jouduttavat kapitalistisen järjestelmän häviämisaikaa, sitä aikaa, jolloin kaikki nämä käytännölliset, tuotannollisiin tarkoituksiin ja tehtäviin soveltuvat välineet siirtyvät kaikkien ihmisten hyvinvointia palveleviksi tekijöiksi. Keksinnöt, moninaiset sekä tehoisat koneet, kaikenlaiset eri laitteet yhteiskunnallisessa tuotannossa, kylläkin voivat lisätä kurjuutta ja kärsimyksiä nykyisen yhteiskunnan asukkaista monille — ehkä useimmillekin loppu-tingassa — mutta ne tarkoittavat hyvinvointia tuleville sukupolville, niille ihmiskunnan jäsenille, jotka elävät sen jälkeen kun yksityisomistukseen perustuva kapitalistinen järjestelmä on joutunut yhteiskunnallisen vallankumouksen kautta häviämään — antamaan tilan sellaiselle yhteiskunnalle, missä ihmiset tuottavat tarpeitaan ja hyvinvointiaan silmiälläpitäen,

—Paavali.